

Alt Çene de Gömülü Transmigre Kaninler: 5 Olgu Nedeniyle

Transmigration of Impacted Mandibular Canines: A Report of 5 Cases

Emin ÜN*, Şeref EZİRGANLI**, Koray ÖZER*, Mustafa KIRTAY*, Dila HASDEMİR*

Özet

Transmigration genellikle gömülü halde olan bir dişin çene kemiği içerisinde ilerleyerek orta hattı geçmesi olarak tanımlanır. Etiyolojisi belli değildir. Nadir görülen bir durumdur. En çok kanin dişi etkiler. Genellikle alt çenede rastlanır. Kadınlarda erkeklere göre daha fazla görülür. Çoğunlukla asemptomatiktir ve rutin kontroller sırasında tesadüfen fark edilir. Bu çalışmada alt çene transmigre kaninleri olan 5 olgu sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Transmigasyon, alt çene, gömülü, kanin

Abstract

Transmigration is described as pre-eruptive migration of an impacted tooth across the midline. Their etiology is not clear and is a rare phenomenon. This condition is a rare phenomenon. It usually occurs with canine tooth and is seen in the mandible. Transmigration of canines has been reported more frequently in females than males. These teeth usually do not give any symptoms and are often discovered in routine examination. In this case report, five patients with transmigrated canines in the mandible were presented.

Key words: Transmigration, mandible, impacted, canine

* Arş. Gör., Cumhuriyet Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı

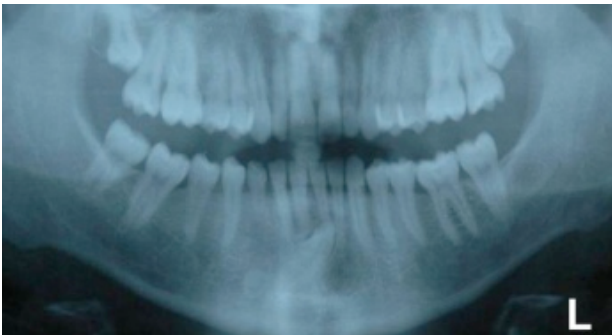
** Yrd. Doç. Dr., Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı

Transmigrasyon terimi genel anlamda, vücutta bir organ ya da yapının olması gereken yerin karşı tarafına geçmiş olması olarak ifade edilir.^{1,2} Diş hekimliğinde transmigrasyon tabiri, genellikle gömülü halde olan bir dişin çene kemiği içerisinde ilerleyerek orta hattı geçmesi olarak tanımlanır.¹⁻⁴ Alt çenedeki kaninlerin göç etmesi çok nadir görülen bir durumdur.¹ Transmigre kanin dişleri alt çene orta hattı değişik miktarlarda geçmiş olabilirler.² Göç eden kaninler genelde gömülü olarak kalırlar ve bu dişler nadir olarak orta hatta veya çenenin karşı tarafında sürebilirler.¹ Transmigrasyon genellikle tek taraflı olarak gerçekleşir. Kadınlarda erkeklere göre ve sol çenede sağ çeneye göre daha fazla görüldüğü tespit edilmiştir.⁵ Etiyolojisi ise belli değildir. Hastaların çoğu semptomsuzdur ve transmigrasyon genellikle rutin radyografik inceleme sonucu tesdüfen tespit edilir.¹⁻³ Transmigre dişler, komşuluğunda olduğu diş köklerinde rezorbsiyona, yer değişikliklerine neden olabildiği gibi, nevralkjik semptomlara veya koronoid proçes benzeri anatomik yapılarla göçü halinde bu alanda ağrıya ve hastada rahatsızlık hissine neden olabilir. Bu dişlerin erken teşhisi, eğer yapılacaksa ortodontik veya cerrahi müdahalenin vaktinde yapılması, hastanın dental arktaki estetik ve fonksiyonu açısından önemli bir role sahiptir.³

Bu olgu raporunda, panoramik radyografide saptanan alt çene kanin transmigrasyonu olan 5 olguyu sunmak amaçlandı.

Olgu 1

Kliniğimize gömülü konumda bulunan üst çene yirmi yaş dişlerini çekirmek amacıyla başvuran 23 yaşındaki erkek hastadan alınan panoramik radyograf, sağ alt çene kaninin meziyo-anguler olarak gömülü ve transmigre olduğu saptandı. Hastadan alınan anamnezde, sistemik ve ailesel bir hastalık hikayesi saptanmadı. Diş semptomsudu ve hasta isteği doğrultusunda çekilmeden bırakıldı (Resim 1).

Resim 1: Alt çene ön bölgede meziyo-anguler olarak gömülü transmigre kanin (Tip 1).

Olgu 2

Kliniğimize başvuran 19 yaşında kadın hastadan alınan rutin panoramik radyografide, sağ alt çene kaninin ön bölgede kesici dişlerin kök seviyelerinin aşağısında horizontal olarak gömülü ve transmigre olduğu saptandı. Hastanın sistemik ve ailesel bir hastalık hikayesi yoktu. Diş semptomsuz olduğundan dolayı çekilmeyip takibe alındı (Resim 2).

Resim 2: Alt kesicilerin altında horizontal konumda gömülü transmigre kanin (Tip 2).

Olgu 3

Kliniğimize alt çene sağ 1. büyük azı dişindeki ağrı şikayetiyle başvuran 54 yaşındaki kadın hastadan alınan panoramik radyografide, sol alt çene kaninin meziyo-anguler olarak gömülü ve transmigre olduğu saptandı. Hastadan alınan anamnezde, hastada sistemik olarak diabetes mellitus olduğu öğrenildi. Diş semptomsuzdu ve hasta isteği doğrultusunda çekilmeden bırakıldı (Resim 3).

Resim 3: Tip 1 kanin transmigrasyona örnek, olgu 3'e ait radyografik görüntü.

Olgu 4

Kliniğimize temporo-mandibuler eklem ve ağız açıklığındaki kısıtlılık şikayetiyle başvuran 21 yaşındaki kadın hastada alınan anamnezde, sistemik ve ailesel bir hastalık hikayesi saptanmadı. Yapılan panoramik radyografik incelemede sağ alt çene kaninin horizontal olarak gömülü ve transmigre olduğu görüldü. Diş semp-tomsuzdu ve hasta isteğiyle diş bırakıldı (Resim 4).

Resim 4: Tip 2 kanin transmigrasyona örnek, olgu 4'e ait radyografik görüntü.

Olgu 5

Kliniğimize sağ alt çene yirmi yaş dışından kaynaklı perikoronitis şikayetiyle başvuran 29 yaşındaki erkek hastada yapılan panoramik radyografik incelemede, alt çene her iki kanin dişin de bilateral horizontal olarak gömülü ve transmigre oldukları saptandı. Hastanın sistemik ve ailesel bir hastalık hikayesi yoktu. Transmigre kaninler asemptomatikti ve hasta isteğiyle dişler bırakıldı (Resim 5).

Resim 5: Çift taraflı horizontal olarak gömülü kalmış transmigre kaninler (Tip 2).

Tartışma

Eğer diş sürme öncesi orta hattın karşısına göç etmiş ise bu durum transmigrasyon olarak adlandırılır¹. Transmigasyon terimini ilk kullanan Ando ve ark.⁶ olmuştur. Gömülü diş kronunun orta hattı çok az aş-tığı durumlara ilaveten, gömülü dişin karşı çenedeki birinci büyük azı dişi kökleri hizasına kadar göç ettiği vakalar da bildirilmiştir.²

Transmigasyon etiopatolojisi tam olarak bilinmemektedir. Olası etiolojik faktörler; kalıtım, süt kanin dişi retansiyonu, çenede yer darlığı, artı diş varlığı, aşırı kron boyutuna sahip diş, kronun konik şekilli olması, kanin diş folikülünün normal erüpsiyon bölgesinden uzakta olması, diş germi rotasyonu ve diş germinin alt kesici dişlerin önünde lokalize olması şeklinde sıralanabilir.⁵⁻⁹ Javid¹⁰ transmigrasyon oluşu-munda patolojik bir yapının etkisinin olmaması gerek-tiğini belirtmiştir. Olgularımızın hiçbirinde alt çene ön bölgede herhangi bir patolojiye rastlanmadı.

Kaninlerin gömülü kalmasına üst çenede daha sık rastlanırken, kanin transmigrasyonuna alt çenede daha sık rastlanır. Bunun nedeni alt çene ön bölgede kanin dişinin orta hattı geçebileceği daha geniş bir alan olması gösterilmektedir.³ Buna karşın üst çenede sürmüş dişlerin kökleri, maksiler sinüs tabanı ve medi-an palatal sütur gibi anatomik bariyerler üst çenede kanin transmigrasyonunu engellemektedir.^{3,7} Sundu-ğumuz olgularda hastaların tamamı alt çene kanin transmigrasyonuna sahiptir.

Transmigre kaninler oldukça nadir görülür ve insidan-sı sadece % 0,31'dir.¹¹ Ayrıca bu dişlerin sadece % 5 oranında sürebildiği bildirilmektedir.¹² Ezirganlı ve ark.¹ yaptıkları çalışmada, alt çene kanin tranmigre insidansını % 0,17 olarak saptamışlardır. Bilateral horizontal transmigre kaninler ise literatürde sade-ce 16 vakada (tüm kanin transmigrasyonlarının % 12'sini oluşturmakta) rapor edilmiştir.^{8,12} Sunulan olgularda transmigre kaninlerin tamamı gömülüydü ve son olguda bilateral transmigre kaninler mevcuttu. Transmigre kaninlere kadınlarda erkeklere nazaran yaklaşık 2 kat daha sık rastlanır.^{7,9} Ayrıca transmig-rasyon sol kanin dişte sağ kanin dişe nazaran daha sık görülür.^{4,5} Sunulan olguların 3 tanesi kadın 2 ta-nesi erkekti. Ve ayrıca, olguların 3 tanesinde sağ, 1 tanesinde sol tarafta ve 1 tanesinde de bilateral olan kanin transmigrasyonu mevcuttu.

Mupparapu¹³ sınıflamasına göre alt çene transmigre kaniler, migrasyon modeline ve pozisyonlarına göre

5 tipe ayrılır. Buna göre;

Tip 1. Transmigre kanin diş, alt çene ön dişlerin labial veya lingualinde ve gömülü diş kronu meziyo-anguler olarak orta hattı geçmiştir.

Tip 2. Kanin diş, alt çene ön dişlerin altında, alt çene alt sınırına yakın olarak horizontal pozisyonunda gömülüdür.

Tip 3. Kanin diş, karşı kanin dişin meziyal veya distalinde sürmüştür.

Tip 4. Kanin diş, karşı küçük azı veya büyük azı dişlerin kökleri altında, alt çene alt sınırına yakın olarak horizontal şekilde gömülüdür.

Tip 5. Kanin diş, vertikal gömülü olarak orta hat- ta bulunur ve sürme derecesine bakılmadan dişin uzun aksı orta hattı geçmektedir.

Sunulan olgularda, tranmigre kaninlerin iki tanesi tip 1 pozisyonunda diğerleri ise tip 2 pozisyondaydı.

Transmigre dişlere uygulanabilecek tedavi yöntemleri için çeşitli görüşler vardır. Bunlar arasında cerrahi olarak çekimleri, üzeri açılarak ortodontik olarak sürdürülmeleri, transplante edilmeleri sayılabilir.¹² Eğer

gömülü kaninler ile ilişkili olarak enfeksiyon, kist veya tümör gibi patolojilerin ve nevrojik semptomların varlığı söz konusu ise gömülü kanin bitişiğindeki dişte periodontal harabiyet ya da kök rezorbsiyonuna neden oluyorsa, gömülü kaninin ankiloz olması, kökünün ciddi olarak dilasere olması ve transplante edilememesi durumunda, hastanın ortodontik tedavi ya da transplantasyonu reddetmesi gibi durumda gömülü kaninlerin çekimi endike olabilir¹. Bu dişlerin transplantasyonu ise araştırmacılar tarafından nadiren kabul görmüştür. Ortodontik olarak sürdürülmeleri ise özellikle transmigre diş, alt çene ön dişlerin köklerinin hemen altında ve horizontal pozisyonunda ise neredeyse imkansız hale gelir. Bu nedenlerden ötürü transmigre dişlerin, asemptomatikse ve neden oldukları bir patoloji yoksa rutin radyografik kontrolleri yapılarak bırakılmalarının yeterli olacağı belirtilmektedir.¹² Sunulan olguların tamamını, transmigre kaninlere herhangi bir müdahalede bulunmadan rutin klinik ve radyografik kontrollerle takibe alındı.

Sonuç olarak, oldukça nadir görülen ve çoğu diş hekiminin tanısı koymakta zorlanıp çene cerrahına başvurma gereği duyduğu, gömülü alt çene tranmigre kaninlerin varlığının panoramik röntgende saptanması ve tedavi yaklaşımlarının anlatılmasının meslektaşlarımız açısından faydalı olacağını düşünmekteyiz.

Kaynaklar

1. Ezirganlı Ş., Köşger HH., Kırtay M., Özer K. Alt çenedeki kaninlerin gömülülük ve transmigrasyon insidansı: retrospektif bir çalışma. GÜ Diş Fak Derg. 28: 159-167, 2011.
2. Görgün H. Transmigrasyon (Bir vaka nedeniyle) Türkiye Klinikleri J Dental Sci. 3:116-118, 1997.
3. Auluck A., Nagpal A., Setty S., Pai KM., Sunny J. Transmigration of impacted mandibular canines- Report of 4 cases. J Can Dent Assoc. 72; 249-252, 2006.
4. Batra P., Duggal R., Parkash H. Canine ectopia: Report of two cases. J Indian Soc Pedo Prev Dent. 21: 113-116, 2003.
5. Özeç İ., Taşdemir U. Mandibüler diş transmigrasyonu. Türkiye Klinikleri J Dental Sci. 16: 268-273, 2010.
6. Ando S., Aizawa K., Nakashima T., Sanka Y., Shimbo K., Kiyokawa K. Transmigration process of the impacted mandibular cuspid. J Nihon Univ Sch Dent. 6: 66-71, 1964.
7. Dwahan P., Roychoudhury A., Prakash H., Duggal R. Transmigrated mandibular permanent canine: a case report. J Indian Soc Pedo Prev Dent. 19: 80-83, 2001.
8. Sumer P., Sumer M., Ozden B., Otan F. Transmigration of mandibular canines: a report of 6 cases and review of the literature. J Contemp Dent Pract. 8: 104-110, 2007.

9. Torres-Lagares D., Flores-Ruiz R., Infante-Cossío P., García-Calderón M., Gutiérrez-Pérez J.L. Transmigration of impacted lower canine. Case report and review of literature. *Med Oral Patol Oral Cir Bucal*. 11: E171-E174, 2006.
10. Javid B. Transmigration of impacted mandibular cuspids. *Int J Oral Surg*. 14: 547-549, 1985.
11. Alaejos-Algarra C., Berini-Aytes L., Gay-Escoda C. Transmigration of mandibular canines: report of six cases and review of the literature. *Quintessence Int*. 29: 395-398, 1998.
12. Camilleri S., Scerri E. Transmigration of mandibular canines-A review of the literature and a report of five cases. *Angle Orthod*. 73: 753-762, 2003.
13. Mupparapu M. Patterns of intra-osseous transmigration and ectopic eruption of mandibular canines: review of literature and report of nine additional cases. *Dentomaxillofac Radiol*. 31: 355-356, 2002.

Yazışma Adresi:

Dr. Emin ÜN
Cumhuriyet Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı. 58140-SİVAS
E-posta: dteminun@gmail.com